

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 146 (2017), Duminica a 32-a după Rusalii
(a lui Zaheu)

Evanghelia: Luca 19, 1-10*

În vremea aceea intrând Iisus în Ierihon, trecea prin el. Și iată un bărbat cu numele Zaheu; și acesta era mai-marele vameșilor și era bogat. Și căuta să-L vadă pe Iisus, care este, dar nu putea din pricina mulțimii, pentru că era mic de statură. Și alergând înainte, s'a urcat într'un sicomor ca să-L vadă, că pe acolo avea să treacă. Și când Iisus a ajuns la locul acela, uitându-Se în sus a zis către el: „Zaheu, grăbește-te de coboară, că astăzi în casa ta trebuie să rămân”. Și el s'a grăbit și s'a coborât și L-a primit bucurându-se. Și când au văzut, toți murmurau, zicând că la un om păcătos a intrat să găzduiască. Iar Zaheu, stând în picioare, a zis către Domnul: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit”. Și Iisus a zis către el: „Astăzi i s'a făcut mântuire casei acesteia, că și acesta este fiu al lui Avraam. Că pe cel pierdut a venit Fiul Omului să-l caute și să-l mântuiască”

Zaheu vameșul— a sta în fața propriei conștiințe

Mitropolitul Antonie de Suroj

Imaginați-vă situația! Avem aici un bogat, cu un fel de statut de bancher într-un oraș mic, care aștepta să-L vadă pe Hristos. El se strecoară prin mulțime; fiindcă este atât de mic de statură, este deja o persoană bizară. Se urcă într-un copac. Vă puteți imagina pe managerul unei bănci urcându-se într-un copac din centrul orașului doar pentru a vedea cum arată un profet hoinar? Desigur, a fost împresurat de huiduieli, fluierături, ironii și râsete. Acesta a fost probabil, cel mai greu test al credinței sale. A deveni ucenicul lui Hristos, a fi alungat de propria familie și de prieteni din această pricină este un act nobil, dar a te urca într-un copac precum un copil ștrengar când ești o personalitate publică, aceasta e ceva cu totul diferit și cu mult mai greu! **Aceasta e ceea ce atât de adesea ne împiedică să-L urmăm pe Hristos: acel prim**

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

pas care va face din noi un subiect de glume și ironii. (...)

Nu sunt decât două căi prin care poți birui această vanitate, această atitudine de a ține mereu cont de opinia publică: mândria sau smerenia. Nu există o a treia cale.

Vanitatea sau slava deșartă era cea care făcea din Zaheu un om mic și care, de asemenea, ne face și pe noi mici atât în fața lui Dumnezeu, cât și a omului. **Vanitatea are două trăsături specifice: pe de-o parte, omul vanitos este întru totul dependent de părerea celorlalți.** Conștiința sa tace în fața vocii mulțimii. Judecata lui Dumnezeu este scoasă din calcul. El este departe, invizibil, discret, în timp ce mulțimea este gălăgioasă și arogantă, ea cere supunere și conformitate. Așadar, supunerea față de opinia publică disprețuiește conștiința și judecata lui Dumnezeu. Pe de altă parte, **cel mai umilitor lucru în cazul acesta este că oamenii de a căror părere ne agățăm nu fac nici măcar parte din rândul celor pe care îi respectăm. Mulțimea după ale cărei aplauze tânjim, mulțimea de care ne este frică, de a cărei judecată ne temem, nu este adunarea sfinților lui Dumnezeu.** Nu este nici măcar alcătuită din oameni capabili să facă o judecată dreaptă, să respecte valori autentice. Ei sunt oameni ale căror opinii, când vorbesc despre alții, adesea le disprețuim, și totuși ne este teamă de verdictul lor. (...) Însă în vanitate mai există o putere distructivă: **vanitatea se atașează de dovezi înșelătoare și de aparențe mincinoase.** Judecata lui Hristos cercetează inimile oamenilor – înlăturând uneori dovada materială cea mai convingătoare, mereu cercetând dincolo de aparențe. Două exemple ne pot ajuta să înțelegem acest lucru: când Hristos S-a întâlnit cu Petru pe malul Tiberiadei după Învierea Sa, nu l-a acuzat de trădare și nici nu i-a cerut să facă o mărturisire completă a infracțiunilor săvârșite. I-a pus o întrebare pătrunzătoare: “Mă iubești tu mai mult decât aceștia?” Dacă Petru ar fi fost atent la cele spuse de El, l-ar fi frapat ultimele patru cuvinte: “Mai mult decât aceștia”. Și-ar fi putut aduce aminte că Hristos a spus: “Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt cu cincizeci. Dar, neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult?”, și atunci ar fi răspuns și el: “Socotesc că aceluia căruia i s-a iertat mai mult”. Dacă ar fi cugetat la aceasta, poate că și-ar fi venit în sine ca fiul risipitor, dar fiindcă era impulsiv, necioplit, fiindcă acționa înainte de a gândi, el a răspuns din inimă: “Tu știi că te iubesc.” “Mă iubești tu pe Mine?”, întreabă din nou Hristos. “Da, Te iubesc!” “Chiar așa e?” Și atunci, deodată, Petru înțelege! El auzise deja această întrebare întreită în noaptea când Hristos a fost trădat, în curtea casei arhierelui; de trei ori a fost întrebat și de trei ori s-a lepădat de Hristos. În acel moment, cuvintele lui Hristos “mai mult decât aceștia” au o rezonanță prevestitoare de rău – cine va mai crede vreodată că el, Petru, îl iubește pe Hristos? – , aceste cuvinte anunță osândă, nu nădejde. Și cuprins de disperare, conștient de faptul că toate dovezile îi stau împotriva, nădăjduind când nu era loc de nădejde, el spune: “Doamne, Tu știi toate; Tu știi că Te

iubesc”. Iar Hristos – Dumnezeu Care cunoaște cu adevărat ce este în inima omului – știe că Petru, într-adevăr, Îl iubește. El înlătură orice dovadă și grăiește către “omul cel tainic al inimii”: “Urmează Mie”. (...)

Așa cum am spus mai înainte, nu există decât două modalități prin care ne putem lepăda de dependența, slugărnicia față de părerea celorlalți: mândria sau smerenia. **Există acea formă de smerenie care constă în a nu fi vătămat nici de ocara, nici de lauda oamenilor, ci a sta pur și simplu în fața judecății lui Dumnezeu și a propriei conștiințe** (...). Dacă ascultăm glasul celor din jurul nostru, s-o facem pentru a auzi glasul lui Dumnezeu. Smerenia este una dintre cele mai puternice virtuți evanghelice, însă noi am reușit să facem din ea virtutea firavă a sclavului. **Puțini oameni vor să fie smeriți și aceasta fiindcă smerenia ni se pare a fi o negare a demnității de om.** Este la fel ca și în privința ascultării: lăudăm copilul pentru că este ascultător, când este supus, când nu are o voință proprie; rareori ne întrebăm ce se întâmplă în inima lui și prea adesea ni se pare că orice oaie face parte din turma lui Hristos. A fi socotit smerit, ascultător, blând este aproape o insultă. Nu mai vedem măreția și tăria unei astfel de atitudini. **Caricatura smereniei pe care o trăim sau o exemplificăm constă în a spune cu ipocrizie, atunci când suntem lăudați, că acesta de fapt nu este adevărat; iar atunci când suntem ignorați, atragem atenția asupra noastră insistând că nu valorăm nimic.**

Adevărata smerenie se naște din concepția noastră despre sfințenia lui Dumnezeu, dar mult prea adesea ne forțăm să ne simțim mai smeriți micșorându-ne singuri într-un mod artificial. (...) Smerenia nu constă în a încerca mereu să ne umilim și să renunțăm la demnitatea pe care Dumnezeu ne-o dăruiește și pe care o cere de la noi fiindcă suntem copiii, nu sclavii Săi. **Smerenia, așa cum vedem la sfinți, nu se naște numai din faptul că-și conștientizează păcatele,** fiindcă chiar și un păcătos poate să-l aducă lui Dumnezeu o inimă frântă și smerită și un cuvânt de iertare este de ajuns pentru a șterge orice rău din trecut și din prezent. **Smerenia sfinților se naște din vederea slavei, măreției și a frumuseții lui Dumnezeu.** Smerenia lor nu se naște nici măcar din conștientizarea deosebirii dintre om și Dumnezeu, ci din dobândirea conștiinței că Dumnezeu este atât de sfânt, o dezvăluire atât de intensă a frumuseții desăvârșite, a unei iubiri atât de uimitoare, încât ei își dau seama că singurul lucru pe care-l pot face în prezența Sa este să îngenuncheze înaintea Lui într-un act de închinare, bucurie și uimire. (...)

Smerenia este o cale prin care omul stă înaintea lui Dumnezeu Care vede, iar omul este nevrednic de aceasta; smerenia caută în mod firesc locul cel mai de jos. Ea este într-un totu deschișă către Dumnezeu, dăruită Lui, gata să primească de la El, fie din mâna Sa sau prin mijlocirea altor oameni, niciodată nu-l împinge pe om să-și afirme propria stare smerită, fiindcă ea nu este înjosire, ci pur și simplu a sta înaintea lui Dumnezeu în uimire, bucurie și recunoștință.

Ea este singurul mijloc prin care ne putem elibera de frica opiniei publice, de servilismul care ne împiedică să găsim curajul și ocaziile de a ne îndrepta viața, de vreme ce ne-am ales valorile omenești drept criteriu. Din momentul în care ne-am eliberat de acestea, rămânem singuri cu conștiința noastră, în care glasul lui Dumnezeu se aude nestingherit, anunțându-ne judecata lui Dumnezeu și dându-ne puterea de a începe să trăim deplin și în libertate. (...)

Toate acestea s-au dovedit cu puțință pentru Zaheu fiindcă, dând la o parte părerile oamenilor, el era hotărât să vadă, iar determinarea sa i-a îngăduit să ajungă direct la Dumnezeu, să experimenteze descoperirea Dumnezeului celui Viu. Pe Dumnezeul lui Zaheu, Dumnezeul cel Viu, îl caută fiecare suflet din veac în veac – al unui Dumnezeu atât de diferit de imaginile statice oferite de multe religii de-a lungul vremii. (...) Aceasta este modalitatea prin care Zaheu l-a descoperit pe Hristos și în care Domnul a grăit către el, așa cum a grăit în tăcere lui Petru în noaptea în care El a fost judecat: “Și întorcându-Se, Domnul a privit spre Petru... Și ieșind afară, Petru a plâns cu amar”. Dumnezeu, a Cărui privire cercetează adâncurile, și Care “va judeca nu după înfățișarea cea din afară” (Is 11, 3), “pătrunde inima și încearcă răunchii” (cf. Ier 17, 10), Care ne deschide ochii, Care ne eliberează de fariseismul și de amăgirile noastre și Care ne slobozește de înrobirea noastră față de frica de ceilalți.

Sursa: **Mitropolitul Antonie de Suroj**, *Reflecții. O Călătorie Duhovnicească*, Editura Doxologia, 2014

Vitamine duhovnicești

**Lasă-le moștenire copiilor dragostea de Dumnezeu –
ce bogăție se va revărsa asupra lor!**

Dacă vrei să lași moștenire copiilor tăi multă avere, lasă-le grija față de Dumnezeu. Atunci, Dumnezeu, fără ca tu să faci nimic, Dumnezeu Care ne-a dat sufletul și viața și Care ne-a plămădit trupul, văzând din partea ta o asemenea generozitate, văzând că-l dăruiești Lui ce aparține copiilor tăi și chiar și pe copii, cum nu-și va revărsa toată bogăția Lui asupra lor?

Uite, de pildă Ilie, care s-a hrănit cu o mână de făină. După ce a văzut că femeia la care fusese trimis i-a dat lui să mănânce, lăsându-și copilul flămând, a făcut să apară în camera văduvei saci cu făină și butoaie cu ulei. Gândește-te câtă dărnicie și iubire îți va arăta ție Dumnezeul lui Ilie.

Sursa: **Sfântul Ioan Gură de Aur**, *Părinți, copii și creșterea lor*, Editura Panaghia, București, 2009, p. 22